МАРКО СКРИТИЙ

ПІСНІ
ЩИРОЇ ЛЮБОВИ

Ціна 50 центів.

1920.

НАКЛАДОМ СІЧОВОГО БАЗАРУ
34 East Seventh, St. New York, N. Y.

PG
3948
S54
P5
1920

From the Collection
of the late

JOHN LUCZKIW

МАРКО СКРИТИЙ

Pisni

ПІСНІ
ЩИРОЇ ЛЮБОВИ

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

1920.

НАКЛАДОМ СІЧОВОГО БАЗАРУ
34 East Seventh, St. New York, N. Y.

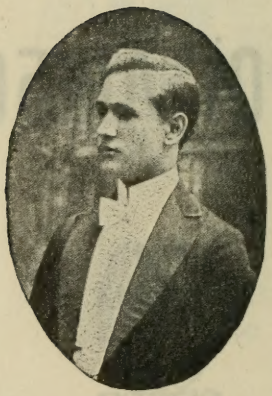

Марко Скритий

PG
3948
S54P5
1920

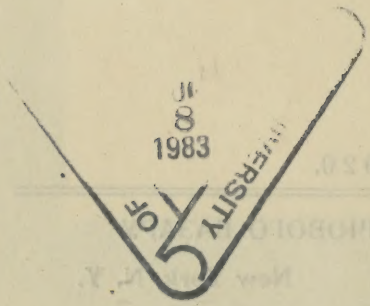

ПРИСВЯТА.

Всьо, що серце відчуває,
Що роїться в голові,
Те стишками тут складаю
І присвячую Тобі.

Може колись, як не буде
Мене в світі між людьми,
Спомянеш про сосни, дуби,
Де в любві конали ми...

Спомянеш про сиротину
Безталанного, мене;
Може в життю хоч хвилину
Сльоза жалю потече...

Тож пращай! А цей дарунок
Скромний, Ганно, Ти прийми;
Це мій щирий поцілунок
В спомин наших днів любви...

Вілксбери, Па., 12. серпня 1915.

———— о ————

Copyright 1920 by
Nicholas D. Welychko

Моя пісне! Років шість вже,
Як складаю я тебе;
Вже шість літ, як плаче серце,
Як сльоза з очий пливе...

Проминули сумно, тихо...
Проминули ті літа;
Ані шелесту, ні вітру, —
Сплять, як скошена трава...

Ані гуркоту, ні громів,
Ані бистрих крил орла...
Даром юність лиш звихнула,
Бідна пісне ти моя....

Ані чаром не впоїла
Тих людий, котрим співав,
Лиш розсипала, закрала
Ті чувства, котрі плекав...

Але най, я не подамся,
Хай сто громів упаде, —
Буду сіяв дальше зерно,
Колись може зацвите...

А тоді, як прийде старість,
Як прийдуть нужденні дні, —
Я зрадію, як побачу,
Що ростуть квітки мої...

Ню Йорк, 10. жовтня 1918.

МОЯ ВЕСНА.

Бють филі по морю, гуляють,
Як колись, так нині і вчера —
Це филі любови літ юних,
Це плоди богині Венери.

***

Весна. Лиш сонце ще сходило,
Лиш травка землицю вкривала...
В сам час той я вийшов із хати,
Бо душа летіла десь, рвалась...

Пійшов я і, ставши в задумі над морем,
Життєм бурливим впиваюсь,
А бурі все близше і близше
Життє те до мене зближають....

***

Бють филі і дальше гуляють,
Як колись так нині і вчера;
Це життєві филі любови,
Це плоди богині Венери...

Нентикок, Па., 1. січня 1916.

———— о ————

ТИ КАЖЕШ — НЕ ГРАТИ...

Ти кажеш не грати вже старих акордів,
Бо вони лиш серце пекучо дразнять...
Я-ж волів минувшість в думу виливати,
Про волю і славу минувшу співать!

Я волів, бо спомин, хоч і ранить душу,
Він будить ідеал в тобі до життя,
Додає охоти до борні за щастє,
Родить в тобі думку кращого буття!...

Я-б хотів, щоб думи, наче води світа,
Зіллялися разом у одно русло,
Щоб протест-терпіннє скорбного народу,
Мов гураґан-буря, грімко заревло.

Бувби я щасливий, щоб голосний відгук
Минувшої волі... пролетів, мов птах,
Зза Карпат від Сяну — по Дон, Чорне море,
Скрізь по Україні, по рідніх степах...

Пасейк, Н. Дж., 22. червня 1915.

———o———

ВСТАНЕ УКРАЇНА ВІЛЬНА, САМОСТІЙНА.

Народе, до бунту! Вже хвиля прийшла,
Страшня хвиля пімсти в народнім життю;
Бери меч у руки і з ворогом клятим
Розправсь за безправства, кайдани, тюрму!

Не жалуй життя за народню справу,
Віддай всьо, що маєш, за добро братів,
Бо життє в неволі нічого не варта,
Й не варта нічого жити в ворогів!

Прокляті часи!... Тіло наше точуть,
Тюрми заповняють нашими братьми...
Досить вже кайданів! Досить вже неволі!
Проч уже з Сибірю! Повалім тюрми!

Проч уже з царями! Проч з Габсбурським
[родом!
Ми нарід великий — сорок міліонів,
Ми потомки Ґонти, Максима й Мазепи,
Ми хочем Вкраїни без братніх кордонів!

Вже дрожить Помпея...— вулькан вибухає,
Засипле ті місця, де кровця тече,
Де тюрми замкнені з народом стояли.
— Дрожать груби мури! Тюрма вже паде...

Так! "Тюрма Народів" мусить вже роз-
[пастись,
Народ відплатиться за свій труд і піт,

Встане Україна вільна, самостійна,
Мучена катами через сотки літ!...

Ню Йорк, 10. жовтня 1914.

———— о ————

СЛАВО, ДЕ ТИ?

Славо, де ти? Славо, де ти?
Чи встанеш коли?
Чи забула — не згадаєш
Про давні часи?

Чи попливе сто ріками
Кров у Чорне море?
Чи пробудяться могили,
Дніпро заговорить?

Чи воскреснуть борці славні
Неньки-України?
Чи зашумить буйний вітер
В поході за ними?...

Ню Йорк, 5. грудня 1914.

———— о ————

ВОСКРЕСНЕШ, МІЙ НАРОДЕ!

Несеш тепер Ти хрест тяжкий,
Несеш, коханий мій Народе;
Під тягаром падуть сини
Твої, вкраїнський роде!

Так як колись Христос ішов...
Кати на плечі хрест вложили
І тішились, що він ослаб,
Що опустили сили.

І на Голгофту привели
І на хресті його розпняли,

Плювали, ругались над Ним
І груди пробивали...
Та він воскрес і днесь жиє,
(Хоча не тілом, лиш душею);
Неправда довго не встоїть —
Все правда йде над нею...

І як воскрес Христос з мертвих,
Любитель правди і свободи,
То й Ти воскреснеш до життя,
Воскреснеш, мій Народе!

Джерзи Сіти, Н. Дж., 12. квітня 1917.

——— o ———

ВОСКРЕСЛА УКРАЇНА.

Більш двіста літ стогнав Ти,
Народе любий мій,
І на шляху тернистім
Нераз зводив Ти бій
За кращу свою долю,
За вкрадені права,
За щастє своє, волю;
Й діждався Ти вінця:
— Воскресла Україна...
Ти камінь відвалив
І з гробу встала Матір,
Котру Ти так любив.....

***

Ми вчера гнули спини
І мліли під хрестом,
Ще вчера неодин з нас
Упав під тягаром.

А нині зійшло сонце,
Настали нові дні;
Ми нині не рабами,
Ми нині вже вільні...

В нас нині вільні руки,
Щоб взяти у них плуг
Та йти ріллю орати
Й широкий рідній луг.

Ню Йорк, 15. лютого 1918.

———— о ————

ТИ БАЖАВ ЩАСТЯ МЕНІ.

(Посвячую проф. М. Панчукови).

Я знаю — Ти бажав щастя мені,
Ти хотів долю поліпшити,
Щоб міг я краще в світі жити,
Щоб вмів кланятись я весні.

Ти научав, щоб із Тобою
Ішов я спільно до мети,
В боротьбі станув там, де Ти,
Щоб купить правду головою...

Я спізнав щирість, красу і силу,
Спізнав ідеал Твій життя,
Тому я борюсь до кінця
І в борбі ляжу у могилу...

І хоч далеко я, в чужині,
То все я стою при Тобі;
Коли співаю я пісні —
Думка живе на Україні.

І хоч втомився, впав на силах, —
Буду боротись до кінця;
А чи дібюсь з терня вінця,
Чи похова кости чужина —

Мені байдуже! Хоч не знаю,
Де свою голову склонить,

І чи ще довго буду жить,
Чи може я сейчас сконаю.

Як му-вмирати — не заплачу,
Коли лиш Неньку-Україну
Веселу, втішну, як дитину,
Коли таку хоч раз побачу...

І коли там, де є степи,
Не буде Ляха й Москаля,
Буде вільна для нас земля...
Скажи: — Щаслив ти, Марку, спи!

Пасейк, Н. Дж., 28. липня 1915.

— о —

БОРЦЯМ.

На шлях новий, через пустиню
Пустились Ви,
А чи пробєте шлях гористий,
Дійдете до мети?

Кругом пустиня, високі скали
Й піски
І шлях той довгий; щоб ним пробиться,
Тре' бодро йти!

Я знаю — той шлях Вас провадить
В життя,
Як ним пройдете — гниль зметете
З землі лиця.

Я знаю ціль Вашу — боротись
Й мостити шлях
Тим братам ріднім, що заблукались
В чужих полях.

Вперед Ви претесь, йдете на бій,
Хочете волі, свободи;

Колоди класти-муть під ноги,
Та не лякайтесь Ви!

Ціль Ваша добра! Тут витривалість
Осягне зерно своє;
Колиж пробєте шлях тернистий —
За Вами прийдуть всі вони...

Ню Йорк, 24. квітня 1915.

——— о ———

ВГОРУ, ОРЛИ!

(На Друге Січове Свято у Злучених Державах, в Ню Йорку, 14 липня 1918).

Вгору, Орли! В долині гади проживають;
Орли в горі над щастєм народу чувають...

Вгору серця! Любови й бодрости вливайте;
І в боротьбі за нарід їм згаснути не дайте!

Вгору прапор! Під ним всі міліони стануть;
За честь свою боротись не перестануть!

Джерзи Сіти, 13. липня 1918.

——— о ———

БРАТАМ.

Для вас, кохані, братчики любі,
Пісню складаю,
Про ваше щастє, нужду і горе
Мрію й співаю.
Бо вже хто знає, чи ми зійдемось
На Україні,
Чи зложим жертву, жертву любови
Нашій родині...

Бо вже хто знає, чи будуть ноги
Наші ходити
По тій землици, де нам судилось
Разом родитись...

Може лиш вітер сумно завиє
Над головами,
І ті могили, де нас сховають,
Вкриють буряни....
Бо може кости пожре чужина,
Чужина!....
З плачем за нами буде шукати
Родина....
За вами будуть жінки тужити
І діти;
За мною буде моя кохана
Дівчина мліти.

Колиж повернем (цього не знаю
Сказати),
Зійдемось разом, будемо спільно
Ріллю орати.
Зійдемось разом, будемо радить
Велику раду:
Як Україні добро вчинити,
Катам загладу.

Нентикок, Па., 27. грудня 1915.

———o———

ТОВАРИШЕВИ — ГЕРОЄВИ.

Бистрим соколом злетівбим
На ті ниви і луги,
Де ми бавились — гуляли,
Де ми в купочці зросли,

Щоби мати такі крила,
Що дають метіння силу,

Полетівби я за море
На товариша могилу.

Полетівби, поклонився
Та сказав: "Пращай, пращай!
"Ми всі дальше мем-боротись,
"Ти-ж спокійно спочивай!"

Уквітчавби я могилу
Квітком рожі й розмайрину,
Бо геройсько він боровся...
За честь люду він загинув!...

Спи-ж, повитай сном щасливих,
Спи, мій друже одинокий,
Ми всі прийдем на могилу
Поклонитися що року!

Пасейк, Н. Дж., 6. червня 1915.

— o —

СИН.

Що з того, що сонце гріє,
Що з того, що хороша днина?
Коли по кістках мойого сина
Лише вітер віє...

Що по тім, що квітка дише,
Що вона жиє, любуєсь?
Коли запаху не чуєш...
Що-ж по тім, що вона дише?

Що по тім, що пісня лунає
Без гармонії і тону?
Коли мати просить скону,
Коли сина вже немає...

Син твій згинув, борючися
З ворогами до загину

За життє-волю Вкраїни!
Не плач мати, не смутися.

За голову твого сина,
За його життя посвяту,
О! радій, щаслива мати, —
Вільна встане Україна!

Пасейк, Н. Дж., 5. мая 1915.

——— о ———

ПОЛЯГЛИМ СІЧОВИМ СТРІЛЬЦЯМ.

Як на світ вас породила
Рідна мати,
Вже маленьких научила,
Як співати:
Як співати про боротьбу
І про славу,
Про козаків, про гетьманів,
Про булаву;
Про Дніпро, про Чорне море
Про могили,
Про степ вільний і широкий
І про ниви,
Що їх діди своїм тілом
Засівали,
Чорну кровцю козацькую
Проливали;
Боронили свою землю,
Україну;
Боронили всої діти,
Дім, родину.

І ви вчились, не забули
Пісні тої,
Котру чули від матінки
Дорогої,
Ви, підрісши, запитали:
"Де та слава,

"Що про неї вже й сестричка
"Нам співала?
"Де та сила, що рве пута
"І кайдани,
"Рве до бою міліони
"Всіх підданих?"

А з діброви далась чути
Пісня мила:
"Любіть нарід цілим серцем:
"Там та сила!
"Любіть луги, степ, могили,
"Ліси, гаї,
"Бо в них сила, бо в них слава
"Процвітає.
"Бороніть свою землицю,
"Свої поля,
"Тоді слави зазнаєте;
"Буде доля".

Червоніє ясне сонце,
Аж іскриться,
Лежить в лузі молод-хлопець,
Кровця ллється.
Лежить тихо під явором,
Сповідаєсь
І устами зівялими
Промовляє:
"Йшов я нарід боронити,
"Воювати,
"Йшов я слави козацької
"Здобувати.
"Я старався даний приказ
"Все сповнити,
"Тепер можу вже спокійно
"Відходити".

Відійшов, і спить спокійно...
Вітер віє,
А над його могилою
Сонце гріє.

Гріє сонце й починає
Ліпше гріти;
Украсили могилоньку
Рожі й квіти,
А до року на могилі
Муть-співати,
Поляглому про свободу
Муть-звіщати.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 11. липня 1916.

——— о ———

МИХАЙЛОВИ ГАЛУЩИНСЬКОМУ.

Ти вчив маленьких дітий в святині,
Як мають нарід любити —
Щоб за добро свого народу
Життє геройсько положити...

Ти вчив їх цього, а сам дав доказ,
Які правдиві ті слова,
Як сильний дух був в Твоїй груди,
Як сильна воля була!

Коли почув лиш святий клич дзвону,
Що був розлягся наче грім:
"Сини народу, в ряди ставайте,
"До бою з ворогом ходім!..." —

Ти всьо покинув: оставив жіцку,
Маленкі діти свої,
Узяв кріс бистрий й остру шаблюку!
Й став в Січовому ряді....

"В Київі, братці, в нашій столиці,
"Там до побачення всі!
"Летім вірлята йому на стрічу!"
— Проголосили уста Твої...

Найкращу квітку — червону рожу,
Що дає запах на весні, —
За Твою вірність Україні
Народ присвячує Тобі...

Пасейк, Н. Дж., 10. червня 1915.

— o —

ГАЛИЧИНА.

Не так само, як два роки
Тому виглядала —
Помарніла, почорніла,
У крови скупалась...

Де стояли хатки білі,
Де садки пишались,
Там стоять тепер гармати,
А люди забрались.

Де пшениченька шуміла,
Овес, ячмінь, жито,
Тепер ступиш крок ногою, —
Там жовніра вбито...

Де колись співали пташки,
Де життє шуміло,
Там теперки смутно й пусто,
Усе заніміло.

Колись чуть було там пісні
І чарівні тони,
Та... впялив Москаль їй в груди
Хижацькії шпони.

Пасейк, Н. Дж., 30. квітня 1915.

ГАЛИЦЬКІ ВИГНАНЦІ.

(На спомин воєнного лихоліття).

Чи знаєш край, веселий край,
Ту рідну сторону Поділлє?
Там кожда хвиля тобі рай,
Кожда година весіллє...

Чи чув ти там, як дзвони дзвонять,
Як мліють скрипки, сурми грають?
Як українські пісні гомонять,
Що їх дівчатка наші співають?

Бачив ті поля розкішні, ниви,
Сади вишневі, чарівні;
Бачив яблуні, груші і сливи,
Сосни веселі і гнівні.

Бачив ти гори, Карпати рідні,
Бачив їх шпилі високі;
Народу рухи бачив свобідні,
Його задуми глубокі.

...Та закарала нещасна доля
Дітий тих вірних Вкраїни;
Вони лишили рідніі поля
Й пішли в далеку чужину...

Куди думки їх не бродили,
І гадки — бути там — не мали;
Куди їх ноги не ходили —
Тепер її зрошують сльозами...

Ню Йорк, 3. марта 1915.

—o—

ЛИСТ ДО МУЖА В АМЕРИЦІ.

Любий Мужу!

Минуло місяців вже десять,
Від тебе вісточки не маю,
Маленкі діти хлібця просять,
Бо з голоду бідні вмирають.
В селі холєра, нужда, холод,
В людий щезає жива віра...
Їдять нас вуши. Спрага й голод
Так допекли нам, що не міра!

***

Через три роки зазнали горя,
Через три роки ми терпіли.
По селах були сліз повні моря;
Одні вмирали, другі мліли.
Через три роки голодували,
Не було збіжа, не було жнив,
Та ще до того ми зазнали,
Таких проклятих, чудних див.

***

Нич ми не маєм!
Що ми зложили, — всьо забрали.
Тепер ми в нужді умираєм, —
Таких ми тутки днів діждались!...

Ню Йорк, 28. квітня 1915.

—— о ——

СІНОКОСИ.

Пахуче зіллє в лузі скосили,
В покосах високих лежить,
А пташка взнеслась вгору що сили
Й плаче, жалібно квилить...

Деж їй гніздочко побудувати,
Де вона діток виведе?
Як їй від ворога сховатись...
Чи зіллє виросте нове?...

Пасейк, 18. червня, 1915.

НА РУЇНАХ.

Тихо, тихо — ніч довкола,
Я в задумі йду спровола
Привитати місця тії,
Де літа звів молодії...
Я поклін хотів зложити
Старій стрісі соломяній,
Там віку бажав дожити
У обіймах батька, мами...

Прийшов, глянув, обернувся
Й сам до себе усміхнувся,
А той сміх — це біль, розпука,
Мого серця тяжка мука.
Не побачив там нічого...
Попалили всьо що було,
Ні життя знаку одного,
Всьо під попелом заснуло...

Те, що сто літ будували,
За один рік зруйнували...
Не щадили праці батька;
Сумний спомин, тужна згадка...
Аж на серці тяжко стало...
Скільки крови там пролляли,
Скільки трупів тамки впало,
Заки дім той збудували!

Сам господар взяв родину
І покинув ту хатину.
Покидаючи, пращався
Та слезами заливався...
"О! пращай, моя хатино,
"Споневіряна царями;
"Прощай, рідна Україно,
"Окровавлена без тями!..."

Вам судилось покидати
Рідну землю і глядати

В чужих краях, в чужім полі
Свободи і долі... долі...
Та зпід попелу руїни,
Зпід тих згарищ, дай то Боже,
Борці встануть України,
Нове встане Запороже!

Пасейк, 3. червня, 1915.

— о —

МИНУВ РІК.

Ось і рік проволік,
Впившись кровю, утік,
Полишив сиротят
Серед нужди і страт
Окровавлений рік!

Ані мрій, ні надій,
Щоб скінчився вже бій;
Щоб скінчилась війна,
Братовбийча різня —
Не видать, друже мій.

Не видать і не знать,
Коли прийде опять
Мира тиха весна...
Колиж прийде вона?
А ми раді витать....

Нентикок, 31. грудня, 1915.

— о —

МИНУЛИ ВЖЕ ТРИ ЛІТА.

Минули вже три літа,
Як бють і як мордують,
Як замісць із цементу, —
Із трупів дім будують.

Минули вже три літа..
Горять ліси зелені...
Плачуть голодні діти...
Віють вітри скажені...

Минули вже три літа
Стрілою перед нами;
Поплили рідні струї
Не своїми руслами...

Поля богаті й ниви
В мертвоту замінились;
Страшні сліди по собі
Три літа полишили...

Джерзи Сіти, 16. грудня, 1916.

—— о ——

РАНОК ПО БУРІ.

Перейшла буря, всьо стало тихо,
Ще відгук смерти лиш лунає;
Всьо спить сном вічних... Лиш одно лихо
Скоса на жертви споглядає...
А жертв, ох, жертв — аж серце вяне
І очи плачуть, коли споглянуть...
Тут труп, там труп, пожовклі кости,
Там знов калюжа повна крови;
Молодий квіт, невинне зілле,
Лягло на віки... О, суєслови!...

Та ось-ось ранок... і сонце сходить,
Настає днина для нас;
В життє новеє, новий клич вводить,
Грімкий клич бунту народніх мас:
— Конець вже здирства, конець зневіри,
— Клякніть п'ред нами, лицеміри;
— Клякніть царята, бийте поклони,
— Ми-ж перед вами не клякнем,
— Бо вже минули часи рабунку,
— Служить вам вже більше не будем...

Пасейк, 16. червця 1915.

Я БАЧУ І ВІРЮ.

Я бачу вилив на сіножатах,
З маленких рік зробилось море;
Я бачу нужду, голод, змори,
Які панують в селянських хатах.

Я знаю дівчину — гуляла,
Вона була колись весела,
Була вродлива на всі села,
Тепер, мов квіт в зимі, зівяла.

Мені провиділась хатина
Стріхою шита, стара, а рідна;
Вона була колись вигідна,
Там мешкав я, моя родина.

Тепер я бачу повінь крови,
Бачу дітий, що просять хліба;
А на могилі мого діда
Шаліє буря, брязчать окови.

Та вірю, що зрошена нива
Людською кровю, мусить встати!
Вона віджиє ще, видасть плід богатий,
Витати будемо горячі ще жнива.

Ню Йорк, 25. липня, 1915.

—— о ——

УКРАЇНСЬКІЙ НИВІ.

На початку весни сеї
Мем-сіяти жито,
Хай зародить буйна нива,
Буряном прибита.

Хай зацвитуть на ній квіти,
Хай шумлять берези;
Хай-же ниви тої діти
Отруть з очий слези.

Хай ростуть на ній тополі
Широкі, розлогі;
Заспіваймо пісню долі
Ниві тій убогій.

Нехай пісня та лунає
Далеко, широко;
Хай прапор наш повіває
Над нею високо.

Сіймо зерно; кукіль полім
Зпоміж того жита,
Хай зародить буйна нива
Буряном прибита.

Ню Йорк, 11. квітня 1915.

—— о ——

НЕ СПИ ДИТИНО!

Не спи дитино, — вже матір встала,
І старша сестричка і братчик встає,
На дворі давно вже ніч темна пропала,
— Тож вставай, вставай бо, серденько моє!

Хоч ти слабосила — сила прибуває,
Наче травка в лісі, в зеленім гаю;
На дворі вже ясно і ранок свитає,
— Встань, вітрець провітрить головку твою.

Не дивись, що батько ще не пробудився...
Він уже старенький, дитино моя, —
Вже на цьому світі досить він нажився,
Вже зненавиділось йому це життя...

Ти не спи, бо сон проспав нам Січ, могили,
— Проспав нам честь, козацьку славу,
В сні повяли квіти, що так рясно цвили,
Діди проспали гетьманську булаву.

Не спи-ж, дитино, бо годі і спати,
Коли ясне сонце на небі вже сяє;
Досить вже сну того, час тобі вставати,
Чи чуєш, що пташка вже пісню співає?...

Ню Йорк, 27. червня 1915.

—— о ——

ВІДЇЗД НА ЧУЖИНУ.

Я вже їду... —
Покидаю Тебе й гай,
Ти в самоті і без смутку
В землі рідній проживай...
Болшівці, 16. грудня, 1913.

***

Поїзд свище й миготить,
Серце плаче і болить...
Львів, 16. грудня, 1913.

***

Тепер сиджу на фотелі
В Гамбурґу, в "Штадтсдрезден" готелі,
Тобі листок засилаю.
І цілую... і пращаю...

Гамбурґ, 19. грудня, 1913.

—— о ——

НА ЧУЖИНІ.

Ти друже, нераз казав:
"Ми в дома не будем,
"Ми поїдемо у світ
"Між чужії люди...
"Забудемо за усіх,
"Добрих і лихих;
"За важке тутешнє горе,
"Там зазнаєм втіх..."

І ми рішились, покинули дім,
Звільнили серце із тяжких пут;
Покинули всьо що найдороще,
А опинились аж тут, аж тут...
І тут блукаєм на чужій землі,
Шукаючи нашої долі,
І відай прийдеться бідній сироті
Та згинуть на чужому полі...

Рочестер, 17. червня, 1914.

—— о ——

ЧУЖИНА.

Як непривітна сторона...
Яка вона сумна, сумна...
Пісні й акорди тихі, глухі...
Слова і тони тутки німі...

Ню Йорк, 10. марта, 1914.

—— о ——

ЗАСПІВИ.

Тяжко жити бездольному
В вічнім смутку, горю,
Але тяще безсильному
Плавать в життя морю.

***

Дарма квіти ратувати,
Коли ліс занявся;
Дарма серце ще кувати,
Коли закохався...

***

Що за розкіш під прапором
Для вітчини умирати,
Не податись під напором!
Чи зазнав ти цього, брате?

***

Біда, біда тому нині,
Що запродав рідну хату;
Тепер мусить на чужині,
Як сирота проживати.

***

Не для танців і гуляння
Породились ми на світ,
А боротись і любитись,
Розвивати життя квіт!

***

Щастє — його кождий має:
Той, що плаче, що співає;
Щастє людям благодать!
Але щастє раз витає,
Стратиш — в мрачну даль щезає
І вже більш його не ждать!

***

Чому плачу? — ти питаєш;
Кажеш: дарма сльози лить.
Чому плачу... Чиж не знаєш,
Як в чужині тяжко жить?

***

Резиґнація, зневіра
В свої власні сили —
Значить: світа позбутися,
Лягти до могили.

***

Я не знаю, як співати
І як серце настроїти,
Але знаю, що співати,
Тугу в думу виливати;
Значить: рани, біль гоїти,
Душу в тепло приодіти.

***

Зглуши, убий мої скрижалі,
Вирви із серця тяжкий біль;
А ні, — додай ще більш печалі,
Плач, дурне серце, скаженій.

***

До Вас кличу я з чужини,
До Вас, Сини України:

Сильні серцем — любітеся,
Сильні духом — борітеся...

***

Лиш одна, одна надія,
Що держить мене в життю,
Це — що верну на Вкраїну
І боротись там буду...

***

Згадай, дівча, хоч раз згадай
Про ті веселі дні,
Як ми обоє, ідучи в гай,
Співали пісню о любві...

— o —

ПОВЕРТАЙ...

Повертай в рідній край
На луг-ниви свої,
Де лишив щастє-рай
І літа молоді.

Повертай в сторону,
Де квіт-рожа цвила;
Будуй хату нову,
Бо старої нема.

Повертай на луги,
Де будучність твоя;
Там тебе ждуть други
В боротьбі за життя.

Ставай в ряд під прапор
І гартуй меч у бій;
Руйнуй злидні-роздор...
Ти сильний, друже мій.

Тебе збить не здола
Навіть рвуча вода,
Бо сильна грудь твоя,
Бо ще юні літа.

Покидай чужий край —
Він не рідній тобі;
О нім більш не думай
Не думай, друже, ні...

. . . . . .

Повертай в рідній край,
Бо там кров є твоя...
Бо там рідній ручай,
Твоя рідна земля...

Плейнс, 9-го вересня 1915.

———o0o———

ДО МАМИ.

Мамцю люба!
Як гірко жиється
Мені в самотині,
В далекій чужині...
Правдива погуба,
Хоч вмерти прийдеться.

Сонця не бачу
І щастя не знаю...
Чую лише терпіннє,
Серця голосіннє...
І тому я плачу,
Долю проклинаю!...

Щоби то знати,
Чи к' Тобі поверну
І склоню легенько
Без жалю серденько...
Не знаю сказати,
Чи к' Тобі поверну...

Пасейк, 22. липня 1915.

———o0o———

ТУДИ ТУЖУ Я...

За високими горами,
За глибокими водами,
Де розлогії поля,
Де рідная сторона,
Де буяє вітер в полі,
Там, де квітка є одна:
Туди тужу я до долі,
Бо там доля є моя.

Тоті поля колосисті,
Річки бистрії, сріблисті,
Любі ночию розмови
І чар тихої любови —
Вони мене мучуть, вяжуть,
Тугу серцю завдають,
І здаєсь, як лише ляжу,
Вони мене отрують...

Ню Йорк, 9. квітня 1918.

———o0o———

ЩОБИ ВЕРНУТИ ЩЕ ДО КРАЮ

Я ані плачу, ні співаю,
Лише сиджу, лише думаю;
Думаю пташкою злетіти
На рідні поля між рожі-квіти...
І жить!... Весь вік прожить в спокою,
Або в борбі, в борбі за волю.

Там серцем живби (тут конаю)...
І аж тодіб я був щаслив...
О, щоб вернути ще до краю!...
Може хоч хвильку довше жив...

Джуіл Гіл, Пенсилвенія, 10. січня 1916.

———o0o———

НА РІДНУ НИВУ ЗЛЕТІВБИ Я.

Не втихай, струно, те вигравати,
Що пробудило в м'ні чуттє;
Не втихай, серце, пісню співати..
Вона-ж ввела мене в життє!

Не втихай, гаю, листєм шуміти,
Бо шум той сили додає;
Мушу згадати, мушу глядіти
В сторону ту, де всьо моє...

Ох там, ох там — там я злетівби,
Якби де взяти бистрих крил,
Тихо в задумі весь день клячівби,
Припавби серцем до могил...

Авондейл, 15. марта 1916.

—o—

ЗАГОСТИЛА ЗИМА.

Загостила вона,
Біла, остра зима,
Сніг лежить вже довкруг;
Вкриті поле і гай,
Вкритий ледом ручай,
Снігом вкритий спить луг.

Вітер свище в гаю,
Тужну пісню мою
Мов кобзар виграє,
Й крім сосни всі лягли,
Сосна-ж свідком любви,
Свідком чувств моїх є.

Я прийшов під сосну,
Зложив руки, клякнув
І благаю: — Скажи,
Чи стопиться цей сніг,

Встане радість і сміх,
Чи діжду ще весни?

*
* ** *

Вже почалась зима...
Кілька років мина,
Як лід-сум серце скув;
Лише спомин летить,
Щось в очах мерехтить;
Чи й мій дух вже заснув?

Не заснув, лиш мовчить,
Рвесь за море у гай,
Збивсь вгору і летить
Там, де мій рідній край.
Не засну! Буду жить,
Трутину буду пить,
Бо держусь ще надій,

Що зірву собі квіт
Чарівний на весь світ
Й ним убю смуток свій.

*
* ** *

Прийде тепла весна,
Віджиє всьо знова,
Пічнесь праця-робота,
Щезне лід, щезне сум,
Щезнуть рої задум,
На все щезне скорбота.

Нентикок, 13. грудня 1915.

———— o ————

НЕ СУМУЙ...

Не сумуй, коли сніг вкриє
Сади, ниви і поля;
Не сумуй, коли на тебе
Впаде горе і журба.

Вір, що скоро сонце встане,
Зацвитуть ліси, гаї,
Забурчать ручаєм води,
Щезнуть злидні всі твої...

Нентикок, 18. жовтня 1915.

———ooo———

NOCTURNO.

Як ніч наступала,
Питаюся я: —
Скажи мені, ноче,
Яка ціль твоя?

— Щоб сонце зїдати,
Сказала мені;
— Будеш краще мріять,
Будеш спати в сні...

Пасейк, 3. мая 1915.

———ooo———

НА МОРЮ.

Коби то знати, що будучність криє,
Щоби її тайну можна відгадати,
Здаєсь—серце людське було би спокійне...
Лиш коби то знати! Лиш коби то знати!

Де тільки глянеш — всюди лиш море,
Вона пустиня і водний степ;
Ніщо не видно, — лиш людське горе
Несе на собі корабель-вертеп.

Кораблі малі й великі
По морю гуляють,
За ними птахи голодні
В повітрю літають.

Ясне сонце світить, гріє,
Душу веселить;
Буйний вітер свище, віє,
Аж в ухах лящить.

На широкім океані
Корабель герцює,
А здалека суне буря,
Смерть йому віщує...

Атлянтійський Океан, 23. грудня 1913.

— o —

А ФИЛІ СКАЖЕНІЮТЬ...

Заходить сонце, світить не хоче,
Людські розмови німіють;
Я вийшов над беріг, — вода хлюпочесь,
А филі ревуть-скаженіють.

Я бачу ту воду,
Що о беріг бється,
Рве скалу-колоду
І на волю преться...

* *** *

Вдивився я в море, а вода заснула,
Спить під омофором темненької ночи,
Та филя грімкая зірвалась й гукнула:
Прозрій бо, сестрице, розплющи вже очи!

Филя все ревіла,
Ніщо не спинилась,
Вода закипіла
Й чогось запінилась...

Пасейк, 3. мая 1915.

НЕ БІЙСЯ БУРЛИВИХ ФИЛЬ.

(Д-рови С. Демидчукови)

Не страхайся в життю бурливих филь,
Не бійся каміння, як хтось мете,
Від Тебе камінь той відвернеться
І ще той "хтось" побє ним сам себе.

Дивись: — на морю корабель пливе,
А филя здалека вже суне грізна,
У нього вдарить й не вдіє ніщо, —
Зробиться з неї скажена піна.

Корабель цей на морю широкім —
Це Ти, це вірна постава Твоя,
А грізна та филя — істнуваннє
Й бурливі пригоди Твого життя.

Джерзи Сіти, 28. липня 1916.

——oOo——

КАЗКА НАШИХ ДНІВ.

(З часів анархії на іміґрації)

Лише гляниш куди —
Все глум і глум кругом
І всюди вороги
З нахмареним чолом.

Насупившись, стоять,
Раді-б пожерти всіх,
Хто їх не хоче знать,
Не йде під їх батіг.

І плюють в очи всім,
Котрі для них не влад,
Не йдуть на руку їм,
Не йдуть зпереду взад!

Їх ціль — доптати честь
Людий всіх на землі. —
Та впаде ваша месть
На вас самих, марні!

Джерзи Сіти, 9. вересня 1916.

——oOo——

НЕВЕСЕЛОМУ.

Ти молод, ти ясень,
Чом тобі смутитись?
Як юність буяє,
Тоді лиш любитись...

Коли сонце сяє,
Ти радій весною;
Як мороз настане,
Вдоволись зимою.

Доки сонця стане,
Пий чари досита,
Гуляй, веселися
До западу світа.

Пасейк, 28. липня 1915.

——oOo——

ПАНИЧАМ.

Ви всі сильні, всі відважні,
Та охоти в вас нема
Заорати рідну ниву. —
Про се й згадувать дарма!

При білярдах, склянках пива —
Хто-ж не бачивби вас там?...
А з народом працювати —
Хай народ працює сам!

Ви всі мудрі... А та мудрість,
Це одіннє дороге;
А чи добре, чи тривале —
Вам байдуже, щоб нове...

Ви і красні, мов ясені,
А ідеал ваш — панни!
Та вам годі дивуватись —
Ви до цього лиш зросли...

Ви до праці... заповажні;
Вам лиш танці і балі,
Десять годин відпочати...
От що в вашій голові!

Та гуляйте, веселіться...
Хай не буде для вас страх:
Плач і проклін дітий ваших! —
Ви-ж мостили для них шлях...

Пасейк, 4. червня 1915.

——oOo——

НЕ СПІВАЙТЕ ЇЇ.

Не співайте її,
Тої думи-пісні,
Бо жаль серце скував,
Бо щось тужно мені.

Призабудьте той час,
Коли йшли ми всі враз
На веселий бенкет...
Тепер це не для нас!

Для нас плач і туга,
Для нас смуток, журба;
Нам тепер не бенкет,
А кровава борба...

Брати в руки нам плуг
І орати той луг,
Що лежить пустарем
І сном спить ще довкруг.

І острити мечі,
І ширити кличі:
Гей, у бій за життє,
За проклони й плачі.... —

І не плакати нам,
України синам,
Що-ж плачі помогли;
Старим нашим батькам?

Не пора нам й співать,
Чар любви колисать —
Нам йти бодро вперед,
Рука-вруку ділать.

Не співаймо о тих
Любих днях чарівних,
Що прожили колись...
Нам тепер не до них!

Пасейк, 5. мая 1915.

———o———

ЗА ЩО ТЯ БОГ КАРАЄ?

(Дмитрови Івахову)

Довкола сніг, мороз тріщить,
Довкола зимно всюди,
Заводить вітер під вікном,
З жаху аж тисне груди.

То в мене свище, плаче, стогне,
Розпукою ридає,
Бо серце вбралось в чорну шату
І з вітром щось шукає...

Тебе шукає! Тебе, мій друже!
За щож Тя Бог карає?
Без серця ріже Твою душу,
Пахучий квіт стинає...

Нентикок, 17. січня 1916.

— o —

РОЗПУКА.

Вже більше сліз мені не стане
Так вічно, вічно плакать в чужині,
І серце в груди биться перестане,
Останутся лиш спомини сумні...

Так доля мною вередує,
Так щастє м'ні сприяє,
А Бог моїх жалів не чує,
На мої просьби не зважає...

* *** *
Колиж придеш, дівчино, в храм
Й клякнеш молитися до Нього,
То не зітхай, не проси там
Ні щастя, ні раю святого,
— — — — — —
Бо Він не чує...

Рочестер, 27. червня 1914.

———o———

ЧИЯ ВИНА?

Чиж я тому винен, що доля моя
Абсурдна, шубравна для мене?
Хто сповнив цей злочин: сонце чи земля,
Що в зимі схне зіллє зелене?...

Земля провинилась, бо соків не дала,
А зрана у леди оділась...

Але земля сонце о тепло прохала,
Деж соняшне світло поділось?...

Деж вини шукати? То хибаби сонце,
Що живе зимою у хаті,
Бідним не засвітить вже хочби в
віконце,
А богатим гріє в палаті...

Хто? Сонце виновник? Неправда є це!
Я-ж в Боґа на небі слуга,
Я мушу там гріти, де Бог мене шле!...
— Га, Вишній Владико, чияж це вина?..

Плейнс, 14. жовтня 1915.

———o———

ДАЙТЕ ЩАСТЯ, ДОЛІ Й ВОЛІ.

Дайте сонця, тепла дайте,
Огню дайте промінного,
Щоби сльози осушити,
Гіркі сльози серця мого.

Дайте щастя, дайте долі,
Дайте думам відпочати,
Дайте сил нових і свіжих,
Щоб міг дальше вам співати.

Ви пустіть мене із мурів;
Як буду я в чистім полі, —
Свої струни там настрою,
То й співать буду на волі.

Дайте лік, загою рани, —
Не буде душа боліти,
А то мушу всьо покинуть
І в життю бурливім тліти...

Джерзи Сіти, Ню Джерзи, 17. цвітня 1919.

ДЕ ПОРИВИ ПОДІЛИСЬ?...

Мої пориви сердечні,
Де ви щезли так зарання?
Де поділося кохання?
Де пійшли юнацькі сили?
— Всьо лягло на дно могили,
Всьо пійшло у безконечність...

Тільки в серці біль клекоче...
Тужно, сумно, гнусно всюди...
Де ви духи? Де ви люди?
Чом до мене не прийдете,
Біль кровавий не убєте
В серці, що ще жити хоче?

Ню Йорк, 4. серпня 1919.

———o———

ФИЛІ БЮТЬ...

В моїм серці, наче в мори,
Филі бють о береги,
Топлять смуток, злидні, змори,
Спокій гублять і покору,
А підносять човен вгору,
До небес, до боротьби!...

Ню Йорк, 5. серпня 1919.

———o———

МАЙ.

Який чудесний місяць май,
Яка краса зваблива:
Пливе життє немов ручай,
Стаєсь душа щаслива...

Тепер, молодче, лише жить
І тішитись — радіти,
Чари природи жадно пить
І рвать пахучі квіти...

Тепер, молодче, вже не спать,
Лиш досвіта вставати,
Ночи кайдани рвать і рвать,
А соненько витати!

. . . . . .

О, маю, маю, сил нам дай
І духа і охоти,
І більш відваги нам додай
До бодрої роботи.

Джуіл Гіл, 5. мая 1916.

———o———

КОЛИ ВЕСНА НАЗАД ПРИЙШЛА.

Коли весна назад прийшла,
Землю щоб відсвіжити,
І всьо, що є, то всьо встає,
Щоби знова віджити —
То як мені співать про те,
Що нищить і палить,
То як мені любити це,
Що ріже і болить?...

. . . . . .

Щасливий я, що та земля,
Де я родився й жив,
Поросла квітами знова
Й готовиться до жнив...
Тож про весну я вже, про рай
Співаю пісню мою,
І свій привіт у рідній край
Буйним я вітром шлю...

Джерзи Сіти, 8. цвітня 1918.

ЗАСВІТИ, МІСЯЦЮ.

(Співається „Реве та стогне“).

Заграйте струни голоснії,
Заграйте пісню ви мені,
Нехай щезають сонні мрії,
Хай пливе щастє у любві.

Засвіти, місяцю, ясненько,
Дрімучі серця розбуди,
Розкрий душі і вляй в серденько
Хоч кроплю сил до боротьби.

А ти приснися, чар-леліє,
Приснись мені на чужині,
Бо серце з жалю тужить-мліє,
Сум ляг в бездонній глибині.

Плейнс, 18. вересня 1915.

———o———

В НЕДІЛЮ НАД ВЕЧІР.

В неділю над вечір я вийшов до гаю,
Щоби любуватись співом пташини,
Сів в тихій долині над беріг ручаю
І глядів на сонце в зеркалі води.

Там небо побачив і хатину в долі;
Пишалась, як зірка ясна, в самоті,
Кругом росли дуби, сосни і тополі...
Я-б бажав втопиться був у тій красі...

Я довго глядів ще і серце забилось,
Тьогкало, неначе в завзятій борні,
Груди розпирало, бо з хати дивилось
Дівча молоденьке у очи мої.

Не знаю, як зветься та панна,
Але душа моя все співає: „Ганна“...

Колрідж, 23. серпня 1915.

ПОРВАЛИСЬ СТРУНИ ГОЛОСНІЇ.

Порвались струни голоснії,
Замовкли скрипці, альтовк і бас;
Усю музику усе утихло,
Лиш не на довго — на якийсь час.

Любов уже не процвітає,
Уже не чути миленьких слів;
Диття не плаче, птах не співає;
Весь світ, здається, занімів...

Світло погасло, ніч наступає,
Смердячою вонню вітер занесе;
Світ цілий щез десь — в імлі сховався
І все пропало і все і все...

Болшівці, 29. серпня 1913.

—o—

У ЗЕЛЕНІМ ГАЮ...

(Семенови Карасеви).

Чи знаєш друже, братанку,
Де моя думка у ранку? —
У густім зеленім гаю,
Де безліч пахучого маю.

Там дівчина красавьця
— Краща чим Йоне дівиця —
Що дня пісоньку співає,
Мене нижком виглядає...
І я думкою там лину
У кождісеньку хвилину
Й разом мріємо-думаєм
Про життє в чужому краю...

Рогатин, 8. лютого 1913.

—o—

НЕ МОЖ ЇЇ ЗАБУТИ.

Цілий день мені щось сумно
І чорніє щось в очах,
Раз темниться й знов ясніє,
І не сплю я по ночах.

Так чогож це? Ні, не знаю,
Від чого це може бути;
— І читаю і співаю —
Та не мож її забути...

Рогатин, 28. лютого 1913.

———o———

У МЕНЕ СЕРЦЕ ЩЕ НЕ ЗІВЯЛО.

Витай мені, витай серденько,
Витай мені, ти зоре ясна,
Прийду до тебе в пятницю вечір,
Бо любов в мене ще не погасла.

У мене серце ще не зівяло,
Воно сміється, воно не плаче,
Тебе, голубко, в'но привітає,
Бо з твоїм серцем любитись хоче.

Воно не ворог твому серденьку
І не покине тебе вовіки,
Й любить тебе не перестане
Хиба аж смерть замкне мені повіки.

Рогатин, 8. лютого 1913.

———o———

НІ, НЕ ВЕРНУСЬ!

Сам в самоті погуляю
Й весело поскачу,
Сумно, тужно заспіваю
І тихо заплачу.
Була колись любов в мене,
Шалена була:
Як ти була — було й щастє,
А тепер нема.

Сама колись покаєшся,
Сама і розважеш,
В своїм горю, важкім горю
Не раз, не два скажеш:
„Не вміла я любить його,
„Шанувать не вміла,
„О, Боже мій, Боже, що я,
„Що я учинила?
„Ох вернися, мій коханий,
„Де ти є? — Конаю!
„Ох вернися ти до мене,
„Я тебе кохаю"...

Ні, пропало, пізно плачеш,
Пізно горе своє бачиш!
Сохни, сохни струнка ялино;
Забудь мене люба дівчино!

Рогатин, 10. цвітня 1913.

—o—

ЯК ТИ УМЛІВАЄШ.

Коли іду разом з тобою,
Всьо зл від мене геть щезає;
Здаєсь — всьо горе йде з водою
І я наново оживаю.

Мені так приємно, коли ти візмеш
Своєю рукою за руку мою,
Тоді то здається, що більш не зірвеш
Між нами коханнє — любву.

А ще приємнійше, коли ти сідаєш
Узявши за руку мене;
У моїх обіймах як ти умліваєш,
Тоді моє горе вітер геть жене...

Болшівці, 28. падолиста 1913.

——o——

ДАЛЕКО ЗА МОРЕМ.

Схиливши головку, вона ревно плаче,
Бо не добру вістку їй серце віщує:
—Твій любий за морем далеко, далеко,
З дня на день тяженько-гіренько бідує.

Пощо треба йому було так блукати,
Коли міг він жити в рідній стороні?
Коли міг він в дома на хліб заробляти
Та булоб весело йому і мені...

Рочестер, Ню Йорк, 16. червня 1914.

——o——

"ПРИЇДЬ, Я ЗНАЮ, ЩО ТОБІ ТРЕБА".

Легенько вже клониться сонце,
Спочити бажає по труді важкім;
Я глянув тужливо в віконце,
Дивився і плакав потім...

Чужий це край, чужа земля
І чужі люди злосливі,
А там, а там... рідна моя...
Летять думки тужливі...

Я сам в кімнаті. Сів при столі,
Глянув у серця руїни;

І так заснув. Сниться мені,
Що прийшов лист десь з України.

І я зрадів, став і читаю:
"Приїдь, синенький,
"До свого краю
"Пригинь серденько.

"Тут батько твій,
"Матір кохана,
"Гей, соловій,
"Тиха Альтана...

"Приїдь, я знаю,
"Що тобі треба —
"Тужиш до раю,
"До щастя, неба..."

Не дочитав (я пробудивсь), сльоза
полилась,
В очах стемніло мені
Й я затужив... Вона-ж все снилась,
Все бачив її в сні.

Так, я приїду. Пожди хвилину,
Від днесь приїду за один рочок;
Ти нарви рож і розмайрину
Нам на вінчальний віночок...

Колрідж, Пенсилвенія, 23. серпня 1915.

——o——

ДАРЕМНО.

О, даремні всі пісні
І жалі, всі болі
Та плачі всі даремні
І терпіння твої.

Твої просьби, благання
Не уймуть вже мене
І не буду вже більше
Я любити тебе.

Ні, не стану вже дальше
Вязать серце моє, —
Ти бо другому дала
Всьо богатство своє...

Той барвінок, щ ріс десь
Нам на шлюбний вінець,
Він зівяв вже, зівяв вже —
Й любві нашій конець...

Джерзи Сіти, Ню Джерзи, 24. січня 1919.

——o——

ЧОМУ? — ЩОБИ ЗНАТИ...

Дівчино, коханнє,
Чому так змарніла?
Скажи мені, серце,
Скажи мені мила...
Чи плачеш за батьком,
Чи тужиш до мами,
Чи за тим соколом,
Що пійшов світами?...

Не знаю сказати,
Чого серце плаче,
Чому ллються сльози,
Молодий козаче...
Бувало і пісню
Веселу співаю,
Бувало, бувало...
А тепер не знаю...
А тепер не знаю,
Чом квіти повяли,
Що цвили в садочку,
Як ми ще кохались...
І зорі бувало
Инакше світили,

І місяць був радий,
Як ми ще любились....
А тепер і зілле
Пахуче зівяло,
І сонце горяче
Гріти перестало...

Чому? — Щоби знати,
Мій чарівний гаю,
Не плакалоб серце,
Не зналоби жалю...
Чому? — Щоби знати,
Зелена соснино,
Не ллялибся сльози,
Не сохлаб калина...

Пасейк, 9. вересня 1915.

———o———

ЛЮБОВ...

Я знаю, що в серці носиш ти,
Я знаю, чом воно болить,
Я знаю, ним його лічить;
На це є лік — любименелюби!...

Люби мене, люби, дівчино ти моя,
То й лекше жити мені буде,
Зрадієш ти, ще більш зрадію я,
А помарніють лихі люди...

* *** *

Чом так невірно на мене
Глядиш?
Чому ти душу мою так
Раниш?

Отрути-ліку
Дай, бо хочу жити,
Хочу довіку
Тебе любити...

Полюбив і сказав: — Пращай,
Пращай, моя кохана,
Я випив вже дочиста
Отруту з твого лона...

Не йди, не рви, сердешній,
Серцеву струну ту,
Що звела нас до купи
Була в одну душу...
Не рви! Не йди від мене,
Солодкий раю мій,
На світ бо незадовго
Прийде с-и-н-о-ч-о-к твій...
Не йди...

Та він пійшов,
Вже більше не вертався,
Покинув дівчину в неславі,
Хоч любить присягався...

Ню Йорк, 20. падолиста 1918.

———o———

ПРОЩЕННЄ.

Не сумуй! Що там скоїлось,
Нехай йде разом з водою,
А я таки, моя люба,
Хочу жити враз з тобою.

Ми всі грішні, й не дивниця...
Те, що сталось, забувай;
Буде добре всьо між нами,
Буде доля, щастє, рай...

Стільки днів уже минуло,
Гадок стільки поплило,
Стільки сліз проляли очи —
Моє-ж бажаннє одно:

Щоб хоч день прожить з тобою,
А тоді буду щаслив,
Бо жалю не буде серцю —
Даром, мовляв, не любив...

Тож забудь усі наруги,
Спогадай минувші дні,
Коли в тиші ми сиділи,
Ми самі, самі одні...

Чи минули ті дні щастя?
— Ти про них так не думай;
Вони вернуть, я поверну
З чужини у рідній край...

А тоді... Що тоді буде?
— Не тямиш ти, що було?
— Залунає знова пісня,
Уста злються у одно...

Знова будемо кохатись,
Знова квіти зацвитуть...
Що-ж скоїлось — ти не винна
І про це таки забудь...

Плейнс, 29. вересня 1915.

———o———

В ТИХІМ ГАЮ СЕРЕД НОЧИ...

Там так тихо, так весело,
Ані словечка не чуть...
Не дивуйся, любий друже,
Там ангели лиш жиють...

Тихо всюди і чарівно,
Соловій лиш заспіває,
Сосни шепіт рознесеться,
Листком вітер захитає.

Тишина, як в земнім гробі,
Лиш потік тихенько грає;
Місяць внурив твар у воду
І з струями розмовляє.

А в тій тиші під сосною
Дівча сидить, біле гусся,
Біля неї молод-хлопець
Їй до серця пригорнувся.

Він взяв її ніжну ручку
Й к' свому серцю пригортає,
І обоє так в обіймах
Мліють, аж день засвитає.

Що-ж, любуються щасливі...
Їх не бачать злобні очи,
Їх не бачать злобні люди
В тихім гаю серед ночи...

Джерзи Сіти, 12 липня 1918.

———o———

ОБОЄ.

Обоє в затиші
Шептали слова:
Буду твій на віки!...
Я буду твоя!...

Обоє співали
В зеленім гаю,
Пишались мов квіти
З початком маю.

Обоє любились,
Пестились вони,
Аж доки минули
Дні щастя й весни.

Пасейк 5. мая 1915.

БОЮСЬ... БОЮСЬ...

Цвили квіти, рожі в гаю
І мені колись,
Радувалось моє серце,
Як казалась м'ні: боюсь...

* *** *

Я тепер задумав думу
І в даль синюю дивлюсь...
І бачу я — перед мною
Ті слова: боюсь... боюсь...

* *** *

Та минулося, пропало...
Я тойсамий остаюсь
І віддячусь за ті хвилі,
Як казалась м'ні: "боюсь"...

Ню Йорк, 5. падолиста 1914.

——o——

ПОКЛІН ТОБІ.. —

Поклін Тобі, моя розкішна квітко.
Поклін Тобі я шлю з чужини,
Бо чар кохання я пю ще кріпко,
Ще пю, впиваюсь видом калини.

Хоч мені тужно, хоч в очах хмарно,
Хоч давні мрії линуть з тугою —
Тебе люблю ще... Хай буде марно —
Я таки жити хочу з Тобою...

Таки бажаю з Тобою бути
В одній хатині, хочби й чужій;
Разом з Тобою хочу заснути
І в домовині одній...

Прийми-ж поклін цей, бо це від мене,
Заховай в серці на дні;
Може в чужині лекше стане,
Не буде тяжко мені...

Пасейк, Ню Джерзи, 23. мая 1915.

——o——

Я ЛИШ ОДИН, ЛИШ ТИ ОДНА.

——o——

Над западом сонце клонилось
І наступила тишина;
По темнім гаю ми ходили,
Я лиш один, лиш Ти одна.

З широких лугів чути співи;
Свою головку Ти склонила,
І Ти не вірила в сумніви,
Бо мене щиро полюбила...

А як назвем це, — може гнів —
Що я в чужині, а Ти в краю
Й одно про друге ми не знаєм?

Та не смутись, моя дівчино,
Ти зацвитеш ще мов калина,
Ще ми зазнаєм любих днів..

Ню Йорк, 9. квітня 1915.

——o——

СОН.

———

Я мав дивний, предивний сон:
— Десь ходжу, броджу я водою
І в воді ловлю ясні зорі,
Що то світили наді мною.

Блукав я довго, аж до рана;
Облуда злялася з тугою.
За ким шукав я, сам не знаю,
Здаєсь, дівчино, за тобою...

Ню Йорк, 1. квітня 1915.

——o——

ЯК МИ ЛЮБИЛИСЬ.

Як ми любились, як ми кохались,
Як ми, голубко, пестились... —
Уста до уст, а з них всю розкіш
Одно у другого ми пили...

Чи тепер згадаєш хоча раз на день,
Чи спімнеш наше коханнє?
Чи може забула? Скажи бо мені
Цей раз вже в послідне, в останнє...

Я-ж любив тебе, я кохав тебе,
Дав серце і душу,
А коли цю пісню складаю,
То плакати мушу...

Бо за ту любов я не взяв ніщо,
Лиш образ твій в уяві: ——
Що ти одна сидиш зі мною,
Сама самісенька в темряві...

Бо ти одна, одна лиш зірка,
Що світить м'ні в життю;
Хоч я тебе не бачу, то чар із уст твоїх
Я вічно пю і пю і пю...

Бо хоч ти забула на мене в чужині,
Хоч може (не знаю) не любиш мене,
То я не забув, а як любив —
Люблю й любить буду тебе...

Рочестер, Ню Йорк, 13. червня 1914.

ЩОБ БУВ НЕ ХОДИВ Я.

Не легко, лиш тяжко
І сумно і важко
На серці мені,
Бо голубі очи
І в дні і у ночи
Являються м'ні.
О, ви, зорі-очка...
Щоб був вас не знав я
Ніколи в свойому життю;
Щоб був не ходив я
До твого садочка,
Щоб не покохав був
Гнучкого стану.
Щож тепер з любови?
Ходжу та блукаю
В чужому краю,
Та все ревне плачу
Сльози проливаю,
Соколом злетівби
До твого гаю...

Рочестер, Ню Йорк, 11. червня 1914.

—o—

ПРИСНИСЬ, МЕНІ...

Приснись мені, укохана,
Небесная зоре,
Прийди в ночи біля мене
Через синє море.
Заглуши мої терпіння,
Як в зеленім яру;
Розбуди у мене серце
І скорбну тіяру.
Потіш мене, бо серце мліє,
Скаче з розпуки в забуття;
Лиш мала іскра в мене тліє
Любви, кохання й та згаса...

Не лляй водою, бо згасне скоро,
А докинь дров, пок ще жаріє,
Бо вже розпука літа суворо
Й невдовзі тіло заціпеніє...
Скосить квіт щастя, погасне сонце,
Погаснуть очи, застинуть руки;
Скінчаться болі, жалі, терпіння
І покінчаться муки...

Ню Йорк, 3. жовтня 1914.

——o——

Колись душа раділа,
Колись весело було...
Було в мене щастє...
Яке вже заснуло...

——o——

СКАРГА.

В моїй душі глибоко
Лежить весь вік життя,
А це життє прокляте,
Це скарга лиш важка.

Скарга надії й смутку,
Змарноване життє;
Однак важка та скарга
Сталить моє чуттє.

Скарга солодкої, гучної,
Забутої пісні
Болючим спомином у душу
Стріля й лягла на дні.

Скарга любви й кохання
Терпіннє й біль несе;
Щось, наче хрест зелізний,
Гнете мене й гнете...

Проклята скарга! Дзвонить,
Як сонце лиш зійшло...
Квилить все, вічно плаче:
Любво моя, любво!...

Бруклин, 25. червня 1916.

—o—

Я ГРІШНИК.

Сьогодня неділя. Ні, свято велике:
"Радуйся Діво" — пісня гомонить,
А я вліз під землю і углє копаю,
Бю пікою грішний, аж в крижах тріщить.

Я знаю. О! знаю, що гріх це великий,
Що ти не простиш м'ні цього і повік,
Проклянеш, забудеш... забудеш про мене.
Бо грішник я, грішник! Я не чоловік.

Але я невинний. Я ще хочу жити...
Пійшов заробити на насущний хліб,
За котрим під землю судилось м'ні лізти,
Котрий не одному готовить там гріб...

Нентикок, 22. грудня 1915.

—o—

ЯК МИ ПОБЕРЕМОСЬ...

Як ми поберемось, як звяжуть нам руки,
Збудуємо хату собі
І будем співати, а голосні звуки
Будуть величати щастє у любві...

Заведем садочок, посадимо рожі,
Будемо садити у двоє...
Будуть рости квіти щасливі і гожі,
Ми-ж будем глядіти й тішитись обоє...

Нентикок, 8.. січня 1916.

ДО ЇЇ МАМИ...

(Присвячую І. Гундякови).

Богато світа вже сходив я,
Щастя й нещастя вже зазнав,
Квіток не мало находив я —
Та ще такої не стрічав,
Яка росте в Твоїм городі...
Ти чар водою підливала
Що рання квітку ту;
І їй Ти, Мамо, вроду дала.

Прекрасна в світі квітка та,
Її вид в очи мені впав;
Щаслива днесь твоя дочка —
Я-ж її щиро покохав...
Покохав так, як серце знало,

Як може серце лиш любити;
І вже ніколи не покину, —
Я хочу вічно з нею жити...
Не можу я її забути,
Не можу, Мамо! Ні, ох, ні!
Бо та розлука гірш отрути —
Щастя не булоб вже мені.
Не булоб долі сиротині....
І я би вибрав один шлях:
Блукать, блукать в широкім полі,
А утомившись, в могилу-б ляг...

І всякий спомин, що мене вяже
З Твоєю рідньою дочкою,
Щасливий спомин... — Він поляже
Геть у могилу враз зі мною...
...Не дай, щоб згасло ясне сонце,
А темна ніч любов здавила;
— Віддай жеж, Мамо, дочку за мене;
Вона за мною буде щаслива...

Пасейк, 14. червня 1915.

ЗАЖУРИЛАСЬ...

Зажурилась, задумалась,
Нема того, щом кохала;
Нема того, щом любила,
Моя доле нещаслива.

Скільки слізок я пролляла,
Скільки хлопців я кохала,
Скільки чобіток сходила,
Та нікого не любила.

Полюбила лиш одного,
Чорнявого, молодого —
Та не знаю, чи покинув,
Чи в чужині де загинув...

Ню Йорк, 13. марта 1915.

——o——

ЩОБ МІГ Я ЗНАТИ.

Не знаю, як дні Тобі минають
В безріднім краю на чужині,
Як туга серденько стискає
По судженім і по родині...

Щоб міг я знати, де проживаєш,
Злетівби тамки я стрілою,
Послухав пісню, що співаєш
Про дні прожиті враз зі мною...

Щоб міг я знати... Та що з того,
Коли і вітер не повіє;
Туга вчепилась серця мого
І воно плаче, тужить, мліє...

Пасейк, 29. липня 1915.

ЧИ З ЧУЖИНИ Я ПРИЛИНУ?

Чому верби повсихали,
Чому води не бурчуть?
Чому пісні повтихали,
Чом в чужині їх не чуть?

Чом далеко тут, за морем,
Не співає соловій?
Чому мене тяжке горе
Так скувало, наче змій?

Чому струни вже порвались
Тут, в далекій чужині?
Чи будем ще ми співали,
Ми обоє в самоті?

Чи зійдемось ми, дівчино,
На вечірню рандеву?
Чи з чужини я прилину
В нашу рідню сторону?

Хоч прилину, то до кого,
Як Тебе там не буде?
Як не буде друга мого
Хто потішить там мене?

Хто потішить, хто розрадить,
Та любенько обійме?
Хто в біді мене порадить,
Смуток з серця прожене?

Що по тім, що ясні зорі
Світять ясно (й се лиш в сні...),
Коли моє щастє в морі,
Ох, далеко — аж на дні.

Ню Йорк, 1. квітня 1915.

ТАК ЗРАННЯ...

Ще гірше очи плачуть,
Ще гірш туга збере,
Коли у сні Тебе побачу,
Коли спогляну на Тебе...

Так зрання сонечко сяло,
Так зрання квіти цвили,
Так зрання щастє витало,
Так зрання любились ми...

Так зрання... В хвилі важкій,
В хвилі розпуки і конання
Я жажду бачив в груди твоїй,
Жажду любови і кохання...

А бачучи це, я Тя кохав,
Я в тій любві бажав заснути;
Я мов віщун наперед знав,
Що колись тяжко буде забути...
І знав що люди нас осудять
І проклянуть колись мене;
Та люди вічно, вічно судять...
Колись на них ще суд прийде...

І я тепер, мов пташка в полі
Без крил... Та хочу ще кохання
З Тобою.... Хочу щастя, долі —
Не хочу марно гинуть зрання...

Пасейк, 23. липня 1915.

—o—

НЕ ПЛАЧ, Я ЩЕ ПОВЕРНУ.

Коли вже на відїзд мав її пращати,
На мене невірно гляділа вона;
Хоч ми довго жили — не могла вгадати,
Що думка у мене чиста, як сльоза.

І коли пращання слова вже почула:
"Пращай ти, пращай вже, сердешна моя"
З прокляттєм сказала: "Ох, щоби я була
"Тебе і не знала... Щож вчинила я...

І сльози полились... І я стрепенувся,
Зі зболілим серцем сказав я її:
"Ні, не плач! Не плач, бо я ще повернуся
"До тебе, моєї рідні..."

Нюарк, Ню Джерзи, 30 липня 1915.

—o—

ЛИСТ.

Чи чуєш, як уста говорять,
Рука рисує, чорнило пише?
Це сум і біль ті вірші творять,
Важку бо думу серце колише.

Сплакані очи, мов зорі в небі,
Світять ще хвильку і позгасають...
Та я жию ще й мрії про тебе
В голові шумом літають...

Я все про Тебе, про Твою вдачу
Співаю пісню тиху й тужну;
У сні сміюся, а у день плачу,
Та кляну долю нашу святу...

Ню Йорк, 14. падолиста 1914.

—o—

НА САМОТІ.

Колись було весело
Не так як сироті...
А днесь всьо то минуло;
Я днесь на самоті.

Колись я жив і мріяв
І рвався до життя,
А днесь вже струни рвуться,
Гасне моя душа...

Ще юність не минула,
Ох, так ще хочесь жить!...
А грудь туга стиснула
І важко щось болить...

Джуіл Гіл, 6. квітня 1916.

—o—

Я НЕ ЗНАВ...

Я не знав, моя дівчино,
Що буду тебе любити,
А опісля за любовю
Буду плакать і тужити...
Ні, не знало моє серце
Будучого жалю;
Полюбило, покохало
Тебе в темнім гаю...

Станиславів, 20. жовтня 1913.

—o—

РОЗІЙШЛИСЬ...

Розійшлись... Ти пійшла
Скорим кроком домів,
А я став і стояв,
Наче був остовпів...

І думав... Чим же я
Так Тебе прогрішив?
Чи не тим, що Тебе
Так горячо любив?

Чи не тим, що Тебе
Ще й тепер я люблю,
Понад всьо, понад всіх
Лиш Тебе дорожу?

Чи не тим Тя зразив
Я, солодка моя,
Що сказав, що зі всіх
Красна Ти лиш одна?

Та чи цим, чи тамтим —
Не судити мені;
Про це знаєш лиш Ти;
Я не знаю, о, ні!

Я лиш знаю, що Ти
Полишила мене,
Вкравши серце, любов
І чуттє молоде.

Я лиш знаю, що всі
Життєві болі
Лягли кам'нем тяжким
В моїм серці на дні.

* *** *

Скорбні струни мої,
Їй ви грайте пісні,
Щоб пригадувала,
Щоби згадувала
Щастя дні на весні.

Вітре, брате мій ти,
Хоч листком зашуми,
І розвій її тугу
По широкому лугу,
На ліси, у світи.

Я від Тебе вже йду,
В Тебе більш не буду;
Пійду в нірвань, світами,
Й то без жалю, без тями;
— Ти пійшла і я йду!...

А на місци, де ми
Щастя дні провели,
Заспіває пташка колись:
Тут кохались вони,
Умлівали вони,
А тепер їх нема — розійшлись...

Джерзи Сіти, 27. падолиста 1918.

——o——

МОЖЕ МИ ЩЕ ЗІЙДЕМОСЬ...

Як бувало весною
Ти йшла разом зі мною
Битою стежкою в гаю,
Ти глибоко зітхала
І сердешно казала:
— "Любий, тебе я вірно кохаю"...

Весна нині минула,
Любов наша пірнула
Геть глибоко у море студене;
В Твоїм серці скрижалі,
В моїм смуток, печалі —
Нема щастя ні в Тебе ні в мене...

Мов кущ серед поля,
Поломала нас доля
Тебе вправо, а мене вліво;
Тебе з иншим звінчали,
Мені иншую дали, —
Не милу ні серцем ні тілом...

Так! Весна вже минула,
Хоч і коротка так була,
Вже віє вітром студеним;
Серед тої розпуки,
Тоски, горя і муки
Моє серце бється скажено...

Але болі всі зношу
І Тебе щиро я прошу —
Ти наруги зноси всі покірно!
Може ми ще зійдемось
Й без попа поберемось,
Бо і я любив Тебе вірно...

Джерзи Сіти, 2. грудня 1918.

———o———

МОЇЙ ДРУГИНІ.

Буря шалена, вітер скажений
Женуть снігом;
А я проклятий, всіми забутий
Йду їх слідом!

Поля покриті снігом і ледом
Навкруг;
Лиш місяць й зорі по небі ходять,
А я їх друг!

Що за бродяга прийшов до гаю
В ночі?
Й привів собою смуток, трівогу
Й плачі!...

Прийшов, бушує всюди, довкола
В гаю;
За чим шукає, за ким так плаче
З жалю?

Немов люнатик. Став під тополю
І наріка'...
— О, щоб ти знала, люба дівчино,
Це я!...

А буря свище, дальше гуляє
В гаю;
Прощайте квіти, пахучі, любі
В маю!...

Ню Йорк, 6. марта 1915.

——o——

БРЕНИ БАНДУРО.

Брени, бандуро,
Струни звеніть,
Моїй коханій
Пісню несіть.

На її серце
Впадьте росою,
Нехай заплаче
Хоч раз зі мною.

Або — хай тішить-
Ся до безтями;
Пращайте пісні,
Летіть світами...

Пасейк, 30. квітня 1915.

——o——

ДІВЧИНІ.

Ти думаєш, як я спізнався
З тобою вчера,
То це вже коханнє,
Вже любов щира?...

Ти думаєш, як сонце гріє,
А квітка вяне,
То буйний вітер
Віять перестане?..

Коли так думаєш,
То хибна це надія;
Знай: перша любка — рожа,
А друга вже лелія...

Коли-ж ніж рожа
Процвитає,
Тоді лелія
Значіння не має...

Я плекав рожу,
Я підливав,
Я літа стратив,
В світ заблукав...

Ні, ні! Лишім це...
Краще признаюся тобі,
Що дівчину лишив я
У рідній стороні...

Що я лишив там щастє,
Лишив дитячі дні,
І більш з ніким любитись
Не вільно вже мені!...

Пасейк, 17. мая 1915.

——o——

НЕВІДОМІЙ.

Мій першій погляд впав на тебе
Коли лиш в церкву я війшов;
Незнана ти мені, лебеде,
І я незнаний був для тебе.
Однак мій зір на тебе впав.

І зараз дрож пійшла по... —
І я цілий задеревів,
Стояв весь час мов онімілий,
Мов рій обсіли мене мрії —
Я слова вимовить не вмів...

І щоб хотів тобі співати,
Так, — вір мені — не всилі я,
Бо пічне груди біль стискати
І пічнуть сльози з віч падати,
Що ти не можеш буть моя...

"Чому, коханий мій Енею", —
Сльоза в ту мить же потече —
"Чому не можу стать твоєю,
"Коли і тілом і душею
"Горячо люблю я тебе"...

Може й заплачеш до безтями,
Та винен тут я не буду;
Продав я серце раз в кайдани,
Скував його чар-сон Діяни
І в тім то сні здаєсь умру...

Але ти знай, що світять зорі
І ще життє дає земля;
Моя же зірка в метеорі,
А метеор лежить у морі
Й там спочива' любов моя!...

Плейнс, 11.жовтня 1915.

——o——

ГІРКО, ДРУЖЕ-БРАТЕ.

Судьба мене загнала
В далекі, чужі краї,
Щоб долі пошукати,
А долі і не має.

Сховалася, укрилася,
Ніяк відшукати,
Булоб краще в ріднім краю
Бездольно вмирати —

Булоб краще тихо спати,
Нікого не знати —
Бувби батько мій веселий,
Не плакалаб мати.

Серце булоби спокійне;
А так що, мій друже?
— Плачуть очи, біль ридає,
Болить серце дуже...

Ні сон ночи, ні чар сонця
Не мають отрути,
Щоби можна біль тяженький
Хоч хвильку забути.

Бо сон тут є без кохання,
Сонце не всміхнеться,
І ти ходиш, нудиш світом,
Всьо з тебе сміється.

Оглянешся кругом себе,
Згадаєш ті хвилі,
Як ти був колись щасливий...
Не так воно нині!...

Проминули літа мої
І сліди лишили —
Нащербли мою юність,
Загнали в могилу
Чуттє серця...
Нехай воно буде...
Але гірко мені жити,
Гірко, дуже брате,
Такі літа поховати —
Світ не покохати...

Летіть ви, пісні,
Летіть ви, думи,
На поля, ниви любі,
У гай... Заграйте в струни,
Кликніть — о сосни й дуби!
Вони бувало
Пісні співали
Тут вечерами,
Тепер блукають,
Долі шукають
Тужать, ох, тужать за вами.

Колрідж, 22. серпня 1915.

——o——

ЯКБИ ТИ ЗНАЛА...

Якби Ти знала, як мені банно,
Як мені тужно за Тобою,
Як ллються сльози, кохана Ганно,
Як думи водять головою...

Може-б приплила,
Плачі втулила,
Сльози утерла,
Смуток убила...

Якби Ти знала, як гірко жити
Самотно в краю між чужими,
І вірно-щиро те любити,
Що лишив дома між своїми...

Ти-б дорожила,
В серці тулила
Кождіську хвильку,
Що ми прожили...

Авондейл, Па., 16. лютого 1916.

——o——

ПРОПАЛИ ЩАСТЯ ДНІ!

Яку любов з тобою я
Зазнав, скажи мені?
— От марно стратив лиш життя,
Пропали щастя дні...

Де доля та, що я шукав,
Де рай, де мій спокій?
Пропало всьо... Я змарнував
Весь вік свій золотий, —

Пропало всьо... Я змарнував
Будучність всю свою;
Я стратив всьо, що лише мав,
І горе тепер пю...

Й приходиться отруту пить,
Пю й випю аж до дна, —
Бо біля серця щось болить, —
І йду — ти жий сама!

Джерзи Сіти, 15. падолиста 1918.

—o—

ДО ТЕБЕ...

Дівчино, лебеде,
Я лину до Тебе
На крилах сердешніх пісень;
Щоб жити з Тобою
У щастю й спокою —
Я Бога благаю всю ніч, цілий день...

Бо те життє, яке днесь маю,
Це не життє, — бо я конаю,
Бо гасне запал мій, мов блиск в метеорі,
Молодість вяне, гаснуть зорі,
Згасаю й я...

Я нещасливий...
У Бога ласки я не маю;
Любови доси не зазнав я,
А я любови так бажаю...

Я хочу вирватись з неволі,
Хочу позбутися недолі,
Хочу тягар важкий іскинуть,,
Хочу на вік її покинуть.
А жить з Тобою...

Її ненавиджу!
Вона німа на всі враження
І нечутка на всі мозолі,
Глуха на всі мої терпіння,
На мого серця важкі болі;
Бо в неї серце скамяніле,
А лід зморозив її душу; —
Коли з Тобою не звінчаюсь,
То й так покинуть її мушу!

Дівчино, лебеде,
Я лину до Тебе
На крилах сердешніх пісень;
Щоб жити з Тобою
В любві і спокою —
Я Бога благаю всю ніч, цілий день!

Джерзи Сіти, Ню Джерзи, 29. липня 1919.

——o——

КОЛИБ ТИ ЗНАЛА, ЧОМ РИДАЮ?

Ридаю, кажеш... Колиб Ти знала,
Як то болючо є ридати,
Коли до серця Ти припала,
А тому серцю не кохати...

Колиб Ти знала, ясна зоре,
Як повно в серці тім отрути,

Як його біль тяженький оре,
Ти-б не бажала мною бути...

Кажу Тобі: жию так гірко,
Як ще віраз не приходилось;
Смуток і жаль, кохана зірко,
Всьо над чолом моїм сповилось...
Бінґгемтон, Ню Йорк, 3. серпня 1919.

——o——

ДАЙ ОТРУТИ. ЩОБ ЗАБУТИ...

Тиждень тому минув нині,
Як у темній пітьмі ночи
Іскрилися наші очи...
Серед реготу природи
Ми прагнучо чарку пили,
Випивали аж до сили...
Тепер згадаю ті хвилі...
В мене нема вже погоди...
Ти спокий у мене вкрала,
В серце повно смутку вляла,
Вляла чару з рожі й рути...
Тож люби до сонця склону
І пести мене до скону!
Або дай мені отрути,
Щоб тепер міг всьо забути. .
Ню Йорк, 3. серпня 1919.

——o——

ЖДИ ЛЮБКО...

Очами бистрими я бачу
Біленьке личко Твоє,
Траву і дерева зелені,
А там лиш ми обоє...

Обоє... Чуєш? — Ми обоє
На лавочці сиділи;
Про рай і щастє і коханнє
Ми думали і мріли...

О рай і щастє і коханнє
Молилось людий двоє...
— Жди, любко, рай-щастє ще прийде
Звінчаємось обоє!

Скрентон, Пенсильвенія, 18. серпня 1919.

ТИ ВІДЧУЄШ...

Ти знаєш, мій любий друже,
Коли квітка-рожа, вяне;
Тоді, коли ясне сонце
Світить, світить й перестане...
Ти відчуєш, як то тяжко,
Коли спомин пролетить,
Що я мав колись другиню,
Яка тепер в гробі спить...

Зрозумій, що я утратив
Всьо, що було дороге:
Стратив долю, стратив щастє,
То пощож в світі мене?
То пощо світ проклинати,
Оплакувать свої дні;
Коли пташка крил не має,
Чи співать буде пісні?...

Пасейк, 1. липня 1915.

—o—

НЕ ПРИГАДУЙ ДНІВ КОХАННЯ.

Світить місяць, ходять зорі,
Світло мерехтить;
Серце в моїй груди бється,
Око ся іскрить...

Чомже місяцю, мій друже,
Не зайдеш за хмари?
Щоби міг я вже забути
Про кохання чари...

Чомже місяцю, мій друже,
Раниш мою душу;
О, не згадуй любви-щастя,
Бо плакати мушу...

О, не згадуй про отрую, —
Я скорше сконаю;
Не пригадуй днів кохання
Прожитих у гаю...

О, не згадуй про гай-солод, —
Всьо воно минуло;
Не вернеться вже ніколи
То, що колись було...

Пасейк, 17. вересня 1915.

——o——

КОЛИ?...

Прогалино життя мойого,
Коли діждусь тя залатати!
Невжеж тоді, як ніч настане
Ме життя зірка потахати?...

Невжеж тоді, як ніч настане
І буде темно довкруги?-
Ні! Ні! Тоді лляй більше жалю,
Лляй більше смутку-трутини...

Не хочу жить у пітьмі ночи,
Ходити сам по бездорожжу,
З дня на день плакать гірко-ревно,
Більше не можу, не можу...

Плейнс, 1. серпня 1915

——o——

НА СМЕРТНІЙ ЛОЖИ...

Не цілуй зівяле личко,
Не вмивай його слізми—
Буде лекше умирати,
Спочивати у земли...

Бо ті сльози тільки мучать,
Більше жалю додають;
Хочесь жити... а тут духи
Шлях у безвість вють-снують...

Не цілуй, ні! Тебе прошу,
Вже бо вянуть мушу я...
Ти забудь про всьо. Й забудь,
Що не будеш вже моя...

Авондейл, 28. марта 1916.

—o—

В ДОЛИНІ ШЕНАНҐА.

Як рвучо і бистро вода
Спадає з гірських верховин,
Так думка сердешна моя
Летить до Шенанґа долин...

Летить і стрілою паде
На змучених крилах пісні,
З собою мій спомин несе
Про щастя і радости дні...

Там гай. Долом річка пливе,
Спокійно йдуть води у світ;
Там рай — в нім дівчина живе,
Мій скарб дорогий і мій квіт...

Там є мій скарб, радість моя,
Там щастє недавних хвилин...
Тим з думкою злетівби й я
Туди, до Шенанґа долин...

Ню Йорк, 27. серпня 1919.

Я ЛЮБЛЮ ТЕБЕ ОДНУ...

Ти смієшся... А у мене
Плугом оре під ребром;
Ти співаєш... А у мене
Жаль і смуток над чолом!

Ти радієш... А у мене
В серце врилася туга;
Ти гуляєш... А у мене
Пече-ріже край ребра!

* *** *

Я не криюся кохана,
Що лиш раз любив в життю,
Що від сходу й знов до рана
Я любив Тебе одну...

* *** *

Схилилися вії над чолом моїм
І в важкій задумі я броджу,
Шукаю себе у серцю Твоїм —
Та горе! Себе не находжу...

Находжу в тім серці руїну одну
І спомин святої любови,
А дальше — і зраду погану, брудну
Та підшепти людські й намови.

Я любив Тебе одну,
Злотоуста Юліянно,
Я любив Тебе й люблю,
Мій ангеле, райська панно!

Джерзи Сіти, Ню Джерзи, 25. жовтня 1919.

———o———

З МИНУЛИХ ЮНИХ ДНІВ.

З моїх минулих юних днів
Остались спомини важкі —
Сльози і жаль і біль і гнів, —

В серці моїм гріхи тяжкі.
— Змарноване моє життє,
Змарновані мої літа,
Украдене святе чуттє,
Зрабована любов свята!

Лиш я усе шукатиму
За скарбом тим святим моїм,
І певний, що його знайду
В горячім серденьку Твоїм...

Ню Йорк, 2. грудня 1919.

——o——

ВІЛЬНІ ПЕРЕКЛАДИ Й ПЕРЕСПІВИ.

Марія Конопніцка.

СПИ, КОХАНА НИВО.

(Вільний переспів з польського).

Тихо спи, кохана ниво,
Спи, зелений гаю;
Хто погляне на вас оком,
Той конає з жалю.

Тихо спіть у глухім полі
Побілілі кости;
Зруйнована ваша хата,
Ворота і мости.

З господарства ані іскри,
Стріха спопеліла,
Обороги розвалені;
Радість заніміла.

Скаляв ворог вашу землю,
Зневажив пороги,
Розніс вітер добро ваше
На розстай-дороги.

Розніс вітер добро ваше,
Святу вашу долю,
І посіяв полин-горе
По золотім полю.

Дні минають, переходять...
Доле наша, доле,
Диким буряном укрилось
Наше рідне поле.

Знає добре земля мати,
Знає і могила,
Чому вас так, на сон вічний,
Тихо схоронила...

Знають про це буйні вітри,
Знають білі рос..
Знає серце материнське,
Дівочії коси.

* *** *

Тихо-ж спіть у глухім полі,
Побілілі кости;
Зруйнована ваша хата,
Ворота і мости!...

Тихо спи, кохана ниво,
Спи зелений гаю;
Хто спогляне на вас оком,
Той конає з жалю...

——o——

Н. Н.

НАЙБІЛЬША ГЛУПОТА.

(Переклад з польського).

Знати добре чужі мови
Є велика чеснота,
Але рідньої встидатись —
Це найбільша глупота.

Михайло Андрєєв.

ТРИ СЕСТРИ.

(Переклад з московського).

Віра.

Коли впивались кровю моря,
В час людських жертв страшних без мір, -
Вона прийшла, як ясна зоря,
Сказавши: Йди, борись і вір!
Зір дно душі моєї змірив,
Я з вірою на краще ждав,
І в бою я в побіду вірив,
І бачив смерти... і побіджав...

Надія.

Коли я ранений лежав,
Замкнув свої вже сонні вії, —
Небесний луч в душі дрожав,
Небесний луч — сестри Надиї.
Терпів я... рана бо страшна,
Та наді мною в'на склонилась, —
Надії світлая сестра,
Я дихав їй, їй серце билось...

Любов.

Я бачив ворога у крови,
Ще й із спрагненими устами, —
В туж мить я взрів образ Любови,
Пишно умаєний квітками...
Тоді спізнав я суть "любити",
Я світ побачив крізь тумани,
Я дав йому води напитись,
Мов братови обвив я рани...

——o——

МАМІ.

(Переспів з польського).

А коли прийде жнивний час,
Замовкнуть вже гармати —
Може повернем всі пять враз
В пороги Твої хати...
Так як колись з родинніх піль
Йшли втішні і веселі,
Може й тепер з гучних весіль —
Будем всі при вечері.
І радість з нами війде в дім
І стихне плач, недоля,
Коли діждеться лише всім
Вернутись разом з поля...

А коли прийде жнивний час
І зникнуть вже гармати —
Може один хоч верне з нас
В пороги Твої хати...
Не прийде, каже, брат зі жнив...
За ворогом в погоні —
Звалив 'го сон посеред нив
На зжатім вже загоні...
В далекім полі спить брат мій
І щось неначе мріє,
На грудях медаль і лист Твій
І кров ще червоніє...

Але як приде жнивний час,
Замовкнуть вже гармати—
Може не верне жаден з нас
В пороги Твої хати...
— Мамо! Забудь свій біль,
Подумай в тій годині:
Напрацювались серед піль,
Спочинуть в домовині...
Бо коли сном звалив їх труд
До зимної могили, —
Про Тебе, Мамо, про свій люд
Внуки будуть тямили.

Дітлер фон Ліліенкрон

МОЇЙ МАТЕРІ.

(Переклад з німецького).

Я часто бачу ще Твої руки,
Як вони шиють щось для мене;
У шлях далекий, шлях розлуки
Я йду й пращаю Тебе, Нене....
Тепер в чужині, на смертній ложи
Конаю, — ніщо вже не поможе
Мені. — Я не побачусь вже з Тобою,
Ти не зросиш мене сльозою. —
Прийми-ж в останнє низкий поклін від мене,
Моя кохана, рідна Нене....

——o——

Осип Ю. Федькович

РОЖІ

(Вільний переспів з німецького.)

Що рожі, що запахи рож тих вартають,
Що вартає рожі життє? —
Гмекай жеж, як довго вони процвітають,
Як довго тепло май дає:
Бо як запах стратять, зівянуть, потають
— Не насолодиш вже серце своє.
І людське життє й літа так процвітають,
Доки з них молодість бє!

——o——

Н.Н.

ФІЛЬОСОФ.

(Переклад з анґлійського).

"Ті, що говорять, ніщо не знають,
"А ті, що знають, лише мовчать"
— Сказав так Хінчик Ляо-Тсе.
Коли ми віримо, що Ляо-Тсе
Був сам таким, що знав,
То як це сталось, що з пятьох тисяч
Слів він твір великий написав?

Юстин Кернер.

ЯК ТОБІ, ТАК І МЕНІ.

(Переспів з німецького).

Що тобі, люба, приключилось,
Нехай приключиться мені;
Нехай також про це я мрію,
Про що ти мрієш в сні...

Хай мені сонце гріє,
Як гріть буде тобі;
А як воно зайде для тебе,
Нехай зайде мені...

Буде тебе боліти серце,
Нехай мене болить;
Буде твоє скигліти серце,
Нехай моє скиглить...

— — — — — — — — — —

Я все з тобою хочу жить!

—o—

Н. Н.

ПРОБУДІМСЯ ВСІ!

(З московського).

Постій, любий друже, спамятайся сам,
Кинь скоро шаблюку на землю
І бий і мордуй, але не людий,
Лиш голод і нужду нікчемну!

В кого ти дуло кріса нарядив,
Хто є той, в котрого стріляєш?
Без серця ти брата свойого убив
І діти його ти вбиваєш.

Постійже мій друже, оглянься довкола,
Ти людською кровю облятий,

Не змиєш її вже нічим ти, ніколи,
Не змиєш її — ти проклятий!

Нещасная матір ллє слези гіркії,
Над синовим трупом ридає,
Клене, — проклинає поступки святії,
Чуєш?! — Тебе проклинає!

Ти від немовлятка батька й матір взяв,
А хто їх убийник — в'но знає;
Тебе старий батько за сина прокляв,
Дівчина за хлопця тебе проклинає.

Простій, любий друже, спамятайся сам,
Кинь скоро шаблюку на землю
І бий і мордуй, але не людий,
Лиш голод і нужду нікчемну!

AUG 8 1983

——o——

Н. Н.

РОДИННА КАТАСТРОФА.

(Переклад з анґлійського).

В родині жінка — це щось таке важне,
Якби в поемі строфа,
Як стратиш лиш контроль над нею —
Наступить катастрофа...

——— o ———

'R' CARD

.....

.....

.....

FILE

SICHOWY BAZAR

34 E. SEVENTH STREET
NEW YORK, N. Y.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД
ріжнородних українських книжок
в Злучених Державах.

—o—

НА СКЛАДІ МАЄМО:
Шкільні книжки:
Букварі, Граматики, Ґеоґрафії, Історії і т. п.

—o—

Театральні і музичні
Підручники, Співанники, Ноти, Кобзарі і т. п.

—o—

Політичні, Економічні, Наукові і т. п.
Оповідання, Вірші,

—o—

УКРАЇНСЬКІ КАРТКИ:
види з України, Портрети славних українських артистів, мужів і хорів

—o—

Листи до Родини на Свята.

—o—

ПОРТРЕТИ ВЕЛИКИХ МУЖІВ
Т. Шевченко, І. Франко і инші.

Для гуртових замовлень даємо значний опуст.

ЖАДАЙТЕ КАТАЛЬОҐ!